

new Review

Jat Airways

БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК/ FREE COPY

Децембар/December 2006

Срећни новогодишњи и божићни празници
Merry Christmas and Happy New Year

ИЗАБРАЛА БИХ ПОНОВО МУЗИКУ

I Would Chose Music Again

„Иако је моја професија тражила од мене много одрицања у животу, никада то нисам осећала као терет, већ као нешто с чиме сам се увек идентификовала“, каже пијанисткиња Наташа Вељковић, професор на Универзитету за музику и сценске уметности у Бечу.

"Although my profession has demanded that I give up many things in life, I have never felt that to be a burden, but rather something I have always identified with", says pianists Nataša Veljković, Professor at the University of Music and Performing Arts in Vienna.

By Spomenka Medaković
Photo by Aleksandar Dragutinović

Пијанисткиња Наташа Вељковић (1968), која већ дуже време живи и ради у Бечу, недавно је гостовала у свом родном Београду пред чијом публиком, како је једном приликом изјавила, највише воли да свира. Концерт је, поводом обележавања Дана Републике Аустрије, одржан у Центру „Сава“, а за ту прилику дошао је и Нови оркестар „Spirit of Europe“ чије је седиште у Ст. Полтену (Доња Аустрија) а чине га музичари из различитих европских земаља. Дириговао је Бечлија, Мартин Зигхарт. На програму су била дела Јохана Штрауса, Рајнера Бишофа, Лудвига ван Бетовена и Волфганга Амадеуса Моцарта. Наташа је свирала Бетовенов Концерт за клавијер и оркестар у Це-дуру, и, наравно, поново освојила симпатије београдске публике, која јој је, још од њених почетака – када су новинари о њој писали као о „чуду од детета“ – била наклоњена.

Када се данас осврнете за собом и сагледате пређени пут, с обзиром на то да тако млади за собом већ имате завидну уметничку каријеру, да ли бисте поново истим корацима ишли, ако бисте могли да бирате, или бисте неке своје потезе изменили?

– Сигурно да бих нешто променила, и можда бих одређене кораке кориговала, јер у свакој каријери постоје и успони и падови, али, ако сагледам само уметнички развој, ту не бих ништа мењала, променила бих можда своју организациону методу, на пример; у каснијим годинама када уметник постане искуснији може и на овом плану да се

Pianist Nataša Veljković (b.1968), who has lived and worked in Vienna for many years, recently held a concert in her hometown of Belgrade, where she most likes to perform. The concert, held at the Sava Center, marked the anniversary of the Republic of Austria. Veljković performed with the New Orchestra from Lower Austria, a St. Pölten-based "Spirit of Europe" composed of musicians from different European countries. The conductor was the Viennese Martin Zighart and the programme featured compositions by Johann Strauss, Rainer Bischof, Ludwig van Beethoven and Wolfgang Amadeus Mozart. Veljković performed Beethoven's Concerto for Piano and Orchestra in C-major and, naturally, again won the hearts of the Belgrade audience that has adored her from her very beginnings - when journalists dubbed her the child prodigy.

When you look back on your remarkable career, would you do everything as you did, if you had to do it all over again, or would you change some of your decisions ?

– Certainly I would change some things and perhaps correct some of my steps, because every career has its ups and downs, but if I were to look solely at my artistic development, I would not change anything except perhaps my method of organisation. At a mature age, after an artist has acquired experience, it is

коригује. Суштина мог живота би, ипак, остала иста. Изабрала бих опет овај трновит пут. Не знам да ли бих се везала за клавир, али музика би свакако била мој избор. Иако је моја професија тражила од мене много одрицања у животу, никада то нисам осећала као терет, већ као нешто с чиме сам се увек идентификовала.

Током школовања учили сте од многих педагога у Београду, Новом Саду, Њујорку, Женеви, у детињству од професорке Мирославе Петровић, затим од Арбо Валдме, Паула Бадуре - Скоде, Рудолфа Фиркуснија, Харија Датинера, Никите Магалова. Шта је оно карактеристично што сте од сваког од њих усвојили и задржали као део свог уметничког израза?

– Данас могу да кажем да је љубав према музици код мене развила професорка Мирослава Петровић, затим онај занатски део, који је свакако важан, пренео ми је Арбо Валдма; сигурно да сам о стилу и поштовању композитора, односно правилном читању музичког текста, највише научила од Паула Бадуре - Скоде у Бечу на Универзитету за музику и сценске уметности, а каснија усавршавања код Феркуснија и Магалова, биле су више консултације и разговори о музици. Ипак, све време учења код различитих професора мислим да сам имала неки свој став и однос према делу које свирам и да сам успевала да пронађем лично тумачење и интерпретацију. Сада када размишљам о томе, видим да сам морала од малих ногу да сама истражујем, можда зато што моји родитељи нису музичари. Моја мама чак нема ни слуха, а ја имам апсолутни. Међутим, њена подршка у сваком другом погледу била је изузетно важна за мене и мој развој. С обзиром на то да сам и педагог, данас сматрам да је главни задатак професора да подстакне студента и да му покаже смернице, али да студент сам мора да пронађе одговор на многа питања у музици. И данас ми је, на пример, драгоцен контакт с професором Бадуром, коме често свирам и чије ми је мишљење веома корисно, али то је сада други однос међу нама. Сматрам да уметник треба увек некоме да свира свој програм, пре него што изађе пред публику. У том процесу важна су и слушања колега, њихова запажања и коментари, без обзира на то да ли ће их уметник прихватити или неће. Додала бих томе још једну компоненту. Током учења новог дела много времена проводим без клавира, само с партитуром испред себе. А када већ знам напамет одређени концерт, онда седим у миру концентрисана на ту музику, слушам у себи оно што ћу свирати и кроз главу ми пролази комплетно дело заједно са оркестарским звуком, иако не гледам партитуру. Такав „контакт“ са музиком веома је значајан баш пред сам концерт. То је такозвано ментално вежбање. Тада музика долази изнутра.

Са непуних десет година у Италији (Капуа, 1977), учествовали сте на једном међународном такмичењу и већ сте тада освојили прву награду. Касније су се прве награде множиле до оне, најзначајније за вас, победе на Међународном такмичању „Клара Хаскил“ у Вевеју (Швајцарска, 1985), после и у Паризу (1990) на још једној светској конкуренцији. Познато је да о такмичењима не мислите добро и да такву врсту уметничког надметања не волите. Ипак, да ли сматрате да би ваша каријера стигла до овог нивоа да немате такмичења и победе за собом?

possible to make corrections there as well. The gist of my life would remain the same, if I were to do it all over again. I would choose this thorny path again. I don't know if I would have dedicated myself to the piano, but certainly music would have been my choice. Although my profession has demanded that I give up many things in life, I have never felt that to be a burden, but rather something I have always identified with.

During your studies you learned from many people in Novi Sad, New York and Geneva. Your childhood teacher was Miroslava Petrović, and later you studied under Arbo Valdman, Paul Badur-Skoda, Rudolf Firkasny, Harry Datyner and Nikita Magaloff. What did you learn from each of them that you incorporated into your artistic expression?

– My teacher Miroslava Petrović developed in me a love for music, while I learned skill from Arbo Valdman. Paul Badur-Skoda in Vienna, from the University of Music and Performing Arts, certainly taught me about style and respect for composers, including the correct reading of a musical text, while my later studies with Firkasny and Magaloff were more consultations and conversations about music. However, during studies with various professors, I think that I always had my own approach and relation towards the pieces I played. I succeeded in finding my own understanding and interpretation. Now, when I think about all of this, I realise that from my earliest years I had to explore on my own because my parents are not musicians. My mother doesn't have a good ear or pitch while mine is absolute. However, her support in every sense has been extremely important for me and my development. Considering that I am a pedagogue, today I think that the main task of a teacher is to encourage a student and provide direction, but the student must find answers to the many questions that music entails. I still have a very dear relationship to Professor Badur, for whom I often play and whose opinion is very useful to me, but our relationship is different now. I believe an artist should always play a composition for somebody before performing it before an audience. It is important to hear the opinion of your colleagues, their remarks and comments, regardless of whether the artist will accept them or not.

I have added another component to this. While learning a new composition, I spend a lot of time without the piano and only with a score in front of me. And when I know one concert by heart, then I sit concentrated on the music. I listen silently inside myself. I hear what I'm going to play and the whole composition passes through my mind, together with the orchestra, without looking at the score. Such contact with music is very important on the eve of a concert. It is a mental exercise. Then the music comes from inside.

You were nine years old when you performed at an international competition in Italy (Capua, 1977) and won first prize. Later the awards multiplied until you won the most distinguished Prix Clara Haskil in Vevey (Switzerland, 1985), and then another from the international competition in Paris (1990). You have said that you don't like competitions and these kind of artistic contests. However, do you think your career would have excelled to this level if you hadn't participated in contests and received those awards?

– То је тешко рећи. Много тога је зависило од среће. Морам да признам да ми је понекад чак засметала победа на такмичењу „Клара Хаскил“.

Зашто?

– Зато што се мој рад сувише често повезује уз Клару Хаскил и ту победу, а ја сам, после неког времена у којем ми је можда пријала таква идентификација, пожелела да будем поново само Наташа Вељковић, да људи цене то што ја јесам и да слушају оно што свирам... Сматрам да такмичења нису терен на којем се може донети прави суд о неком уметнику. Техника се још може оценити, али уметнички утисак је веома различит и зависи од тога ко слуша, од његовог психичког стања или умора. Кад један жири слуша цео дан различите кандидате, претпостављам да су његови чланови уморни и да више и нису у стању да просуђују онако како би то могли да су у некој другој ситуацији. И сами такмичари су најчешће под стресом и не могу да у тумачењу одређеног дела дају онај део себе који би дошао до изражаја да свирају у другим околностима. Мислим да је победа условљена способношћу једне личности да издржи – и физички и ментално и психички – напор који такмичење захтева.

Да ли своје студенте упућујете на такмичења?

– Не претерано, можда само оне у чијој личности препознам такву склоност.

Будући да се данас осим солистичке каријере бавите и педагогијом, на Универзитету за музику и сценске уметности у Бечу, да имате породичне обавезе које делите са супругом виолончелистом Тобијасом Стоцијеком, негујете децу, Милицу (7 година) и Милоша (17 месеци) који захтевају присуство мајке, чему дајете предност и како успевате да одговорите на све обавезе?

– Сигурно да својој деци дајем предност. Мислим да ништа важније од њих не постоји. Отказала бих сваки концерт, ако је ситуација таква да сам им потребна баш ја у одређеном тренутку и да нико не може да ме замени. Мој супруг, који је такође музичар, много помаже, ускаче када је потребно, тако да за сада све успевамо да ускладимо. Но, данас је темпо живота такав да је већина жена суочена са тим проблемом. Нисам, дакле, усамљена.

Са супругом наступате на концертима камерне музике. Када и како припремате дела која ћете свирати?

– Не волим да се често пред публиком појављујемо заједно. Мислим да то није добро. Ми стално учимо нове композиције, али свирамо заједно кад се за то укаже нарочита прилика. У међувремену свако наступа самостално.

Ваша кћи Милица свира виолину и већ је победила на једном такмичењу у Бечу! Да ли бисте, ако она то жели, попут ваших родитеља, пре свега ваше мајке, подржали њену солистичку каријеру касније, или бисте јој саветовали да се определи за нешто друго, мирније и мање стресно?

– Милица је врло даровита и ја то већ сада подржавам јер свирам као њен клавијски сарадник. И на такмичењу сам је пратила на клавиру. Догађа се да мој концерт почне тако што прво нас две нешто свирамо, а после остајем сама на подијуму. Тако је за сада, али ако она касније буде одлучила да се бави нечим другим, подржаћу је, она мора имати сопствени пут.

Шта вас на професионалном плану очекује у 2007. години?

– За сада је у Бечу, у Шуберт Сали у Концертхаусу, уговорен концерт на којем ћу свирати Шуманова дела. А, затим, ту је и снимање компакт диска, опет с композицијама Кларе и Роберта Шумана. После следи промоција компакт диска... ■

– It is difficult to say. Many depended on pure luck. I have to admit that there have been moments when being the winner of the Prix Clara Haskil was a disadvantage for me.

Why?

– Because my work was too often connected with Clara Haskil and this prize, and after a certain period of time I wanted only to be Nataša Veljković, to make people appreciate me and listen to my playing... I think that competitions are not a good place to truly judge an artist. Technique is perhaps possible to evaluate, but the artistic impression is quite singular and depends on the listener, on a listener's psychological state or even fatigue. When a jury listens to various candidates all day long, I assume that the members of the jury are tired and unable to judge as well: the contestants are also generally under stress and they might not be able to express a part of themselves as they could under different circumstances. I think that winning is conditional on the ability to endure - physically, mentally and psychologically - the effort that a contest requires.

Do you send your students to competitions?

– Not too much, perhaps only those in whom I recognise an inclination for it.

Apart from your soloist career, you also work as a pedagogue at the Vienna University of Music and Performing Arts, and you have family obligations with your husband, cellist Tobias Stosiek, and your children Milica (7) and Miloš (17 months). What are your priorities and how do you cope with all these obligations?

– Of course my children come first. Nothing is more important than them. I would cancel every concert if a situation demanded that I be with them and there was nobody to replace me. My husband, who is also a musician, helps me whenever necessary, so for the time being we manage to orchestrate everything. However, today's tempo of life is such that the majority of women face these problems. I am not the only one.

You perform with your husband at chamber music concerts. When and how do you prepare for these concerts?

– I don't like to perform too often with my husband. I don't think it's good. We constantly learn new compositions, but we play together only on special occasions. In the meantime, each of us performs separately.

Your daughter Milica plays the violin and has already won a competition in Vienna. If she wanted to pursue a soloist career, would you support her as your parents did you, or would you advise her to choose something else, an easier and less stressful vocation?

– Milica is very talented and I am already supporting her because I play as her piano accompanist. At the competition you mentioned, I played with her. It sometimes happens that my concert begins with the two of us playing something, then I remain alone on the podium. That's the way it is now, but if she decides to do something else later, I will support her. She must find her own way.

What are your professional plans in 2007?

– I will have a recital in Schubert Hall in Konzerthaus performing Schumann. After that I will promote my CD. ■

